

A watercolor illustration depicting a village scene. On the left, a large man with a brown beard and mustache, wearing a green tunic and a red sash, looks upwards. In the center, a woman with large, curly blonde hair and a purple dress holds a small purple bird. In the background, a child is seen climbing a green hill, and another child is near a stream. The right side shows a cluster of white houses with red roofs on a hillside, with a blue bird flying in the sky above. The overall style is soft and artistic, using various shades of green, blue, purple, and red.

Λειψυδρία στη Νεροχώρα!

Ένα παραμύθι για την
αιιφορική διαχείριση του νερού

ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ & ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ & ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ

Λειψυδρία στη Νεροχώρα!

Ένα παραμύθι για την αειφορική διαχείριση του νερού

Συγγραφή: Γιώργος Σλαυκίδης

Εικονογράφηση: Ζέφη Αλκαλάι

Επιμέλεια: Γιώργος Σλαυκίδης
Νικολέτα Ριφάκη

Θεσσαλονίκη 2014

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευθερίου
Κορδελιού & Βερτίσκου
Α. Παπανδρέου 2 & Κατσαντώνη
Τ.Κ. 56334 Ελευθέριο Κορδελιό, Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310 707150 fax 2310 757130
e-mail: kpe @kpe-thess.gr
www.kpe-thess.gr

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.)
στελεχώνεται από τους εκπαιδευτικούς:

- **Χρυσούλα Αθανασίου**, Βιολόγο MSc, Υπεύθυνη Κ.Π.Ε.
- **Δρ. Νικολέτα Ριφάκη**, Δασκάλα, Δασολόγο,
αναπληρώτρια Υπεύθυνη Κ.Π.Ε.
- **Ευθύμιο Παπαδημητρίου**, Φιλολόγο,
μέλος της Π.Ο. του Κ.Π.Ε.
- **Γιώργο Σλαυκίδη**, Νηπιαγωγό Med,
μέλος της Π.Ο. του Κ.Π.Ε.
- **Παρασκευή Τσολακίδου**, Δασκάλα, Νηπιαγωγό, Βιολόγο,
μέλος της Π.Ο. του Κ.Π.Ε.
- **Γιώργο Υφαντή**, Βιολόγο MSc,
μέλος της Π.Ο. του Κ.Π.Ε.

Γραμματειακή - οργανωτική υποστήριξη

- **Θανάσης Δεβετζίδης**

ISBN: 978-960-99174-6-9

© 2014 Κ.Π.Ε. Ελευθερίου Κορδελιού & Βερτίσκου

Έκδοση: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευθερίου
Κορδελιού & Βερτίσκου

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του συνόλου ή μέρους του παρόντος με οποιοδήποτε μέσο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο μόνο με γραπτή άδεια των συγγραφέων και αναφορά στην πηγή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2121/1993 και των συμβάσεων του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το παρόν εκδόθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις Δια Βίου Μάθησης για το Περιβάλλον και την Αειφορία» μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - Ε.Κ.Τ.) και από εθνικούς πόρους.

Πρόλογος για τους Εκπαιδευτικούς

Αγαπητοί, -ές συνάδελφοι,

Η «Λειψυδρία στη Νεροχώρα» είναι μια ιστορία εμπλουτισμένη με ερωτήσεις, λέξεις-κλειδιά για την εμπάθунση στις έννοιες που αναφέρει και προτεινόμενες δραστηριότητες για τη δραματοποίηση της. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν ένα εκπαιδευτικό υλικό που δίνει αφορμές για προβληματισμό και έρευνα στα θέματα που πραγματεύεται.

Είναι αποτέλεσμα μελέτης, συζητήσεων και προβληματισμού για την επιτυχή προώθηση της Εκπαίδευσης για την Αειφορία. Προωθεί κατά την γνώμη μας γρήγορα και αποτελεσματικά, με βιωματικό τρόπο, την αναγκαιότητα να λειτουργούμε σύμφωνα με τις Παιδαγωγικές Αρχές της Εκπαίδευσης για την Αειφορία: τη συνεργασία, την ολιστική προσέγγιση των ζητημάτων, την κριτική σκέψη, την καλλιέργεια αξιών, τη συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες και τη δράση προς επίλυση του προβλήματος.

Πραγματεύεται το κορυφαίο ζήτημα της διαχείρισης του νερού σε μια κοινωνία ανθρώπων που καλείται να πάρει αποφάσεις για την επιβίωση της. Σαν εκπαιδευτικό υλικό είναι ανοιχτό σε παρεμβάσεις και ενθαρρύνει τον εκπαιδευτικό να πάρει πρωτοβουλίες και να το προσαρμόσει στην ηλικία που τον ενδιαφέρει. Με τις απαραίτητες τροποποιήσεις έχει εφαρμοστεί από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ελευθερίου Κορδελιού & Βερτίσκου σε διάφορες ηλικίες, ακόμα και σε ενήλικες!

Αποτελείται από τρία μέρη:

α: «Μια φορά και έναν καιρό στο χωριό...»

β: «Εκεί και τότε στη μεγάλη πόλη...»

γ: «Εδώ και τώρα δράση για την αειφορία!»

Συνοδεύεται από βιβλίο με οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς. Οι λέξεις που είναι έντονα γραμμένες στο παραμύθι είναι οι λέξεις κλειδιά που συνοδεύονται από ένα κωδικό (1α...6η) και αναλύονται στο γλωσσάρι που βρίσκεται στο βιβλίο για τον εκπαιδευτικό.

Το παραμύθι μπορεί να διακόπτεται για να γίνουν κάποιες δραστηριότητες ή ερωτήσεις που μπορείτε να δουλέψετε με τα παιδιά (Α1...Γ10). Μπορείτε να επιλέξετε τις δραστηριότητες που θα δραματοποιήσετε αφού ολοκληρώσετε την αφήγηση. Για το πώς μπορείτε να τις εφαρμόσετε υπάρχουν αντίστοιχες οδηγίες και προτροπές.

Μπορεί κανείς απλά να το αφηγηθεί στα παιδιά ή να το διηγηθεί με τις ερωτήσεις του προκαλώντας τη συζήτηση των παιδιών ή να το «ζωντανέψει» επιλέγοντας κάποιες από τις δραστηριότητες που το συνοδεύουν. Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να το διαβάσουν και να αποφασίσουν τα ίδια πως θα το "παίξουν". Η ολοκληρωμένη δραματοποίησή του μπορεί να διαρκέσει από τρεις ώρες μέχρι τρεις μέρες! Μπορεί κάλλιστα να μετατραπεί σε σχολική παράσταση δίνοντας περισσότερο χρόνο για εμπάθунση στα ζητήματα που πραγματεύεται με τις πρόβες που θα χρειαστούν. Μπορεί να θεωρηθεί ως αρχή ή το τέλος ενός σχετικού προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, να αξιοποιηθεί σαν πηγή προβληματισμού σε ένα σχέδιο εργασίας, ή να αποτελέσει το ίδιο ένα ετήσιο πρόγραμμα! Ούτως ή άλλως αν ασχοληθείτε με όλα τα θέματα που θίγει θα χρειαστούν μήνες! Εσείς επιλέγετε πώς θα το αξιοποιήσετε! Όταν εμείς το εφαρμόζουμε στο ΚΠΕ, κάθε φορά είναι διαφορετικό και πιο ενδιαφέρον για μας. Συνεχώς μπορεί να εμπλουτίζεται ή να αλλάζει με τις δικές σας ιδέες!

Καλή έμπνευση!

Παιδαγωγική Ομάδα Κ.Π.Ε. Ελευθερίου Κορδελιού και Βερτίσκου.

Λειψυδρία στη Νεροχώρα!

Α ΜΕΡΟΣ:

Μια φορά και έναν καιρό στο χωριό...

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια πολιτεία όμορφη και ξακουστή σ' όλο τον κόσμο. Την έλεγαν Νεροχώρα! Ήταν κτισμένη στην πλαγιά ενός καταπράσινου λόφου, που στην κορφή του υπήρχε μια λίμνη! Από την όχθη της κυλούσαν πολλά ρυάκια που έδιναν στη Νεροχώρα άφθονο, γάργαρο και καθαρό νερό. Αδιάκοπα κελάρυζαν οι βρύσες στις πλατείες. Ανέμελα τα παιδιά γέμιζαν με γέλια τις αυλές και τους δρόμους. Οι μεγάλοι, άνδρες και γυναίκες, ακούραστοι, έκαναν κάθε μέρα τις δουλειές τους και ήταν περήφανοι γιατί **ο τόπος τους** (5α) έδινε απλόχερα ότι χρειάζονταν για να ζήσουν. Οι κάτοικοι της είχαν ένα καλά κρυμμένο μυστικό. Ένα μυστικό που τα παιδιά κρατούσαν καλά φυλαγμένο στις καρδιές τους! Να το πάρει το ποτάμι; Στην κορυφή του λόφου δίπλα στην όμορφη λίμνη υπήρχε ένας παλιός μεγάλος πύργος! Εκεί ζούσε ένας καλός γίγαντας που τον φώναζαν Σταθερό και μια σοφή και γλυκομίλητη νεράιδα που την έλεγαν Αλλαγή! Καλοσυνάτοι καθώς ήταν κι οι δυο τους, έγιναν φίλοι με τα παιδιά που ανέβαιναν συχνά να τους συναντήσουν, να πλατσουρίσουν στη λίμνη και να παίξουν παιχνίδια στην όχθη σαν αυτά ίσως που παίζετε κι εσείς.

A1. Εσάς τι παιχνίδια σας αρέσει να παίζετε με το νερό; Θέλετε να τα παίξουμε;

Πριν σουρουπώσει σταματούσαν το παιχνίδι, για να πιουν δροσερό νερό και να **ξεϊδρώσουν** (1β). Μαζεύονταν τότε γύρω από τον γίγαντα και τη νεράιδα και άναβε η κουβέντα: «Γιατί κυρά καλή σε λένε Αλλαγή;» ρωτούσαν τα παιδιά. Και κείνη άρχιζε να λέει ιστορίες για το νερό που είναι **ίδιο εδώ και χρόνια** (1δ) κι όμως **μεταμορφώνεται, κυλάει**, (1α) όλο αλλάζει και βρίσκεται παντού, **ακόμη και μέσα μας!** (1β) Μιλούσε για τα **ατέλειωτα ταξίδια του**, (1α) από τον ουρανό μέχρι τη γη. Κι ο Σταθερός έλεγε για το ποτάμι που πίσω δε γυρνάει και έχει τη δύναμη να **διαλύει** (1γ) και τα βράχια ακόμη. **Το νερό είναι ζωή** (1β) έλεγε!

A2. Εσείς τι λέτε; Γιατί το νερό είναι ζωή;

«Εμείς Σταθερέ μπορούμε να γίνουμε δυνατοί σαν το ποτάμι;» «Εμείς Αλλαγή μπορούμε ν' αλλάζουμε όπως το νερό;» ρωτούσαν τα παιδιά. «Όλοι μας αλλάζουμε», απαντούσαν αυτοί. «Σαν το νερό του ποταμού που άλλοτε δυναμώνει και άλλοτε γαληνεύει, που αλλάζει χρώματα, που πάντα ξεπερνάει τα εμπόδια και συνεχίζει το δρόμο του».

Τα παιδιά στον γυρισμό, έριχναν караβάκια στο ρυάκι και τα ακολουθούσαν τρέχοντας και τσαλαβουτώντας, καθώς αυτά **έπλεαν** (1γ). Κατηφόριζαν την πλαγιά σαν το νερό που κυλάει περνώντας ανάμεσα από πέτρες και ξύλα.

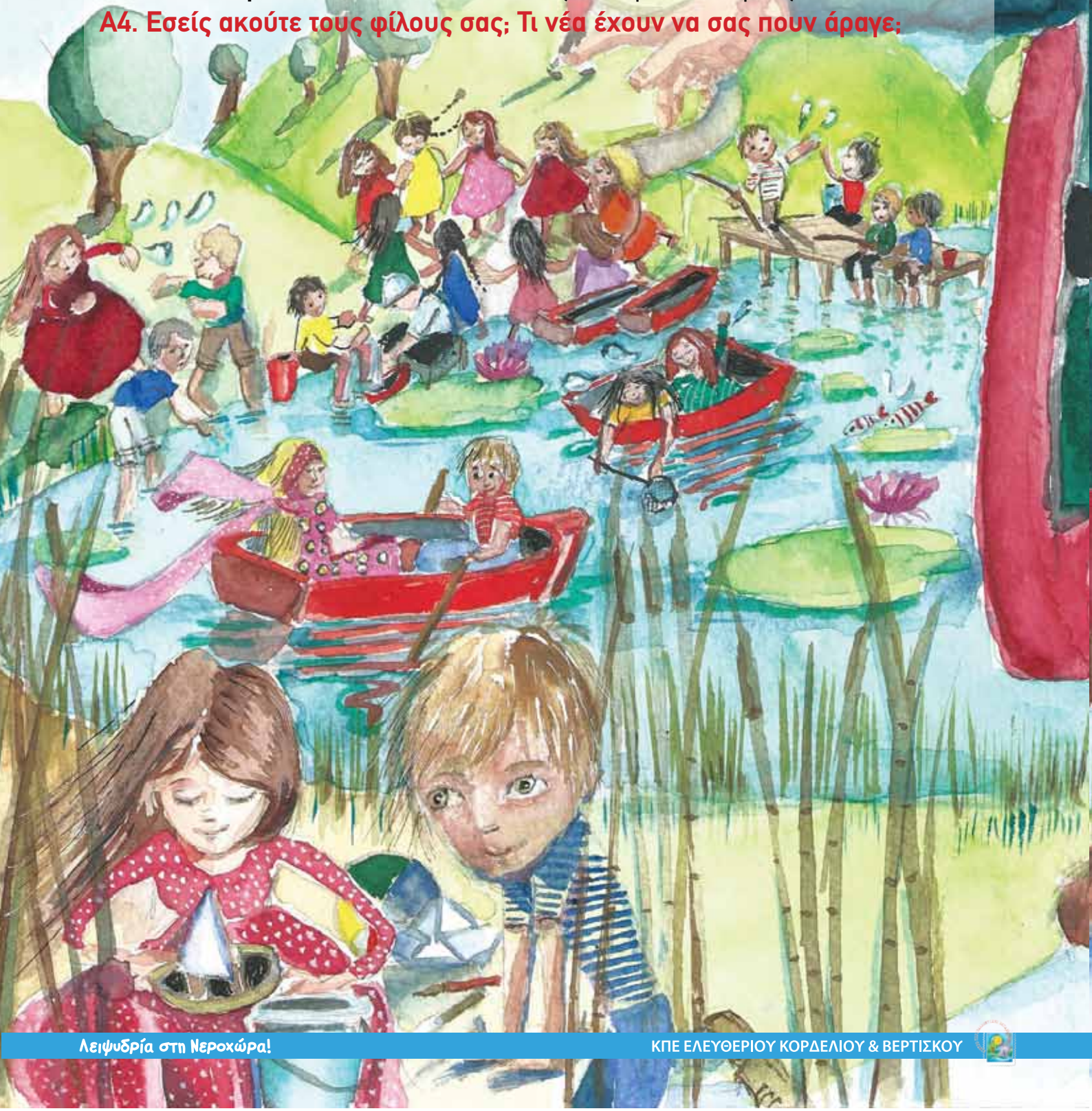
Η Αλλαγή που μπορούσε να διαβάζει μέσα στα μάτια των ανθρώπων τις σκέψεις τους, ακολουθούσε με χαρά το παιχνίδι τους. Γύριζε πίσω στον πύργο κρατώντας μια μεγάλη λαμπερή σταγόνα, για να δείξει στον Σταθερό τι σκέφτονταν τα παιδιά!

A3. Εμείς μπορούμε να κινηθούμε σαν το νερό; Θέλετε να το δοκιμάσουμε;

Κάτι άλλαζε στο πρόσωπο των παιδιών κάθε φορά που επέστρεφαν από τον λόφο. «Όλα γύρω μας αλλάζουν!» έλεγαν στους γονείς τους, «γρήγορα σαν τον καταρράκτη που τρέχει ή αργά σαν τη λίμνη που στέκει!». Κι όταν ερχόταν καμιά κακοτυχία, τους παρηγορούσαν: «Μπόρα είναι θα περάσει!» Και αν τύχαινε καμιά φορά να χαλάσουν τις καρδιές τους με τον γείτονα, τους θύμιζαν: «Ο καλός ο λόγος αλλάζει τον άνθρωπο!» Το ήξεραν απ' τη γλυκομίλητη νεράιδα, όταν τα βοηθούσε να λύνουν τις διαφορές στα παιχνίδια τους. Το έβλεπαν και οι μεγάλοι αυτό. Μια ζεστή καλημέρα, **ένα αληθινό χαμόγελο και άρχιζε η επικοινωνία!** (3α) Τότε μπορούσαν να μιλήσουν όμορφα, να καταλάβουν ο ένας τον άλλο, να νιώσουν καλύτερα! Έτσι φρόντιζαν να έχουν πάντοτε χρόνο για να χαρούν την κουβέντα, να μάθουν ο ένας για τον άλλο, **ν' ακούσουν με τ' αυτιά και την ψυχή** (3β) αυτά που είχε να τους πει η φίλη και ο φίλος.

A4. Εσείς ακούτε τους φίλους σας; Τι νέα έχουν να σας πουν άραγε;

Ο Σταθερός και η Αλλαγή βοηθούσαν το χωριό να έχει πάντα νερό. Άνοιγαν **αυλάκια** (2α) στην όχθη για να κυλήσει, να πάει στην πλατεία, στα χωράφια, στα ζώα, σε όλο τον κάμπο! Μετά τη ζέστη του καλοκαιριού όταν στέρευε η λίμνη, άκουγαν από μακριά την **Περπερούνα** (4ζ). Ένα τραγούδι για τη βροχή! Τότε, όταν ερχόταν ο καιρός, τα σύννεφα μαύριζαν, βροντούσαν, κρύωναν και έριχναν το πολύτιμο νερό τους, που ξαναγέμιζε τη λίμνη. Έτσι οι κάτοικοι πίστευαν ότι έπρεπε να το τραγουδούν κάθε φορά που ήθελαν να πέσει βροχή! Και τι παράξενο πράγμα, όταν έπεφταν οι πρώτες σταγόνες αντί όλοι να τρέξουν για να μη βραχούν, την απολάμβαναν με τραγούδι και χορό! Πήγαιναν βόλτα τραγουδώντας και χορεύοντας στη βροχή!

A5. Θέλετε να χορέψουμε στη βροχή;

Μετά τη νεροποντή, να σου έβγαινε και ο βασιλιάς ήλιος! Αργά αργά, φώτιζε με τις ακτίνες του, βγαίνοντας κάθε τόσο πίσω από τα σύννεφα, σαν να έπαιζε κρυφτό! Και ξυπνούσε τα πλάσματα της γης με τη ζεστασιά του. Κελαπδούσαν τότε τα πουλιά, ζουζούνιζαν τα έντομα και έβγαιναν τα ζώα για να βοσκήσουν. Φύτρωναν και οι σπόροι (1στ) σιγά σιγά μέσα στη γη παίρνοντας δύναμη από το νερό και τον ήλιο!

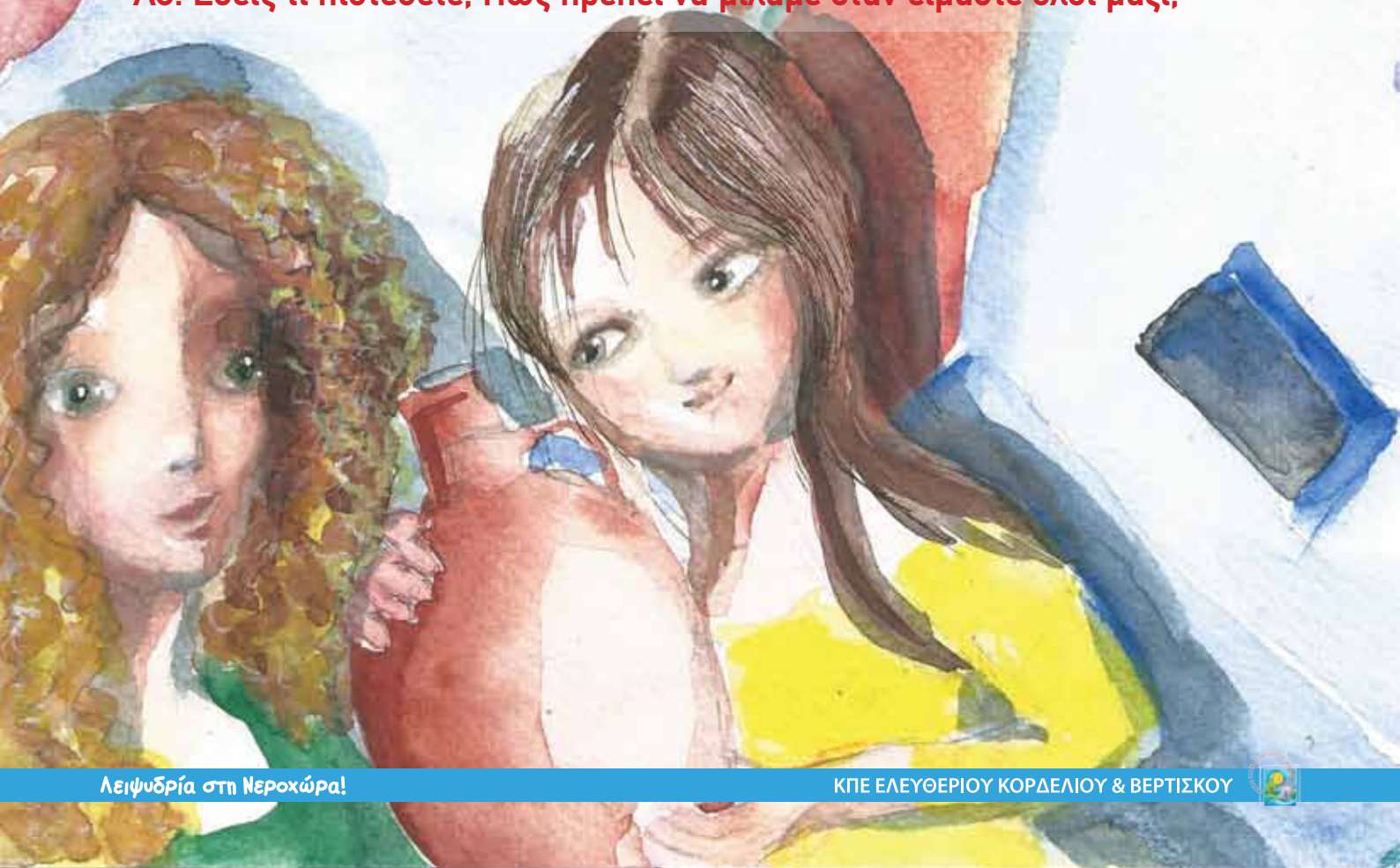
A6. Θέλετε να γίνουμε σπόροι που φυτρώνουν;

Κάθε μέρα οι Νεοχωρίτες, άνδρες και γυναίκες, ξεκινούσαν πριν λαλήσει ο κόκορας για να κάνουν τις καθημερινές δουλειές με την ψυχία τους. Τραβούσαν κατά τον εύφορο κάμπο για να ποτίσουν τα ζώα και τα χωράφια τους. Πήγαιναν και στη βρύση του χωριού να γεμίσουν τις στάμνες με νερό. Ήταν μια δουλειά δύσκολη, αλλά όπως όλες οι δουλειές είχε κι αυτή τη χάρη της. Κουβέντες, γέλια, πειράγματα και τραγούδια ακούγονταν δίπλα στον ήχο του νερού. Οι στάμνες γίνονταν βαριές, τις φόρτωναν στον ώμο και σκόρπιζαν στα σοκάκια του χωριού για να φθάσουν χωρίς βιασύνη (4α) στο σπίτι. Τα παιδιά πήγαιναν με χαρά στο σχολείο και στον δρόμο στέκονταν κάθε τόσο για να παρατηρήσουν ό,τι τους έκανε εντύπωση. Έτσι γίνονταν όλες οι δουλειές, σιγά σιγά! Πώς να το πω; Αγάλι αγάλι! Είχαν χρόνο ελεύθερο να χαρούν και να σκεφτούν. Κι αυτό τους ευχαριστούσε πολύ!

A7. Εμάς τι μας αρέσει να κάνουμε χωρίς βιασύνη, με την ψυχία μας;

Το βράδυ μαζεύονταν όλοι στην πλατεία. Κουβέντιαζαν για τα προβλήματα του χωριού. Τι **ωραίες συζητήσεις** (4β) γίνονταν τότε! Όλοι μπορούσαν να πουν τη γνώμη τους και όλοι τους ακούγονταν με την ίδια προσοχή. Κι αν κανείς δυσκολευόταν να μιλήσει, τον βοηθούσαν. Εκείνη την ώρα είχαν το νου τους στο καλό του τόπου και άφηναν πίσω τα μαλώματα. Κάποιες φορές όταν δεν μπορούσαν να πάρουν μια απόφαση, ζητούσαν χρόνο για να σκεφτούν, να συζητήσουν, να μάθουν περισσότερα ο ένας απ' τον άλλο. Στο τέλος αποφάσιζαν ψηφίζοντας ό,τι πίστευαν ότι ήταν καλύτερο για το χωριό.

A8. Εσείς τι πιστεύετε; Πώς πρέπει να μιλάμε όταν είμαστε όλοι μαζί;

Με την πρώτη ευκαιρία έστηναν και κανένα γλεντάκι με χορούς κυκλωτικούς (4γ). Τραγουδούσαν, έκαναν πειράγματα ο ένας στον άλλο, γελούσαν και δυνάμωνε έτσι η αγάπη για τον τόπο τους. Όμως ανάμεσα στ' αστεία της παρέας ακούγονταν και φωνές που έλεγαν ότι όλα αυτά τα ωραία δεν θα κρατήσουν για πάντα. Ότι τα πράγματα θ' αλλάξουν κάποτε. Γι' αυτό, κάποιο βράδυ αποφάσισαν να σκεφτούν και να γράψουν τι είναι πιο σημαντικό στη ζωή τους, τι έχει περισσότερη αξία (5β) γι' αυτούς, για να μη το ξεχάσουν. Να το κρατήσουν καλά φυλαγμένο στον κόρφο τους, σα φυλαχτό, για τα χρόνια που θα 'ρθουν.

A9. Τι είναι για μας το πιο σημαντικό; Τι έχει αξία στη ζωή μας; Θέλετε να το γράψουμε σε ένα χαρτάκι;

Β ΜΕΡΟΣ: ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΣΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΠÓΛΗ

Πέρασε από τότε πολύς καιρός. Πέρασαν τα όμορφα και ξέγνοιαστα χρόνια. Τα πράγματα άλλαζαν σαν το νερό! Η Νεροχώρα σιγά σιγά μεγάλωνε και απλωνόταν! Πολλοί άνθρωποι έρχονταν να μείνουν εκεί γιατί είχαν ακούσει ότι υπήρχαν δουλειές για όλους! **Αστυφιλία (6α)!**

Τα παλιά σπίτια γκρεμίζονταν και στη θέση τους υψώνονταν πολυκατοικίες! Σε λίγα χρόνια η Νεροχώρα μεταμορφώθηκε σε μια πόλη, με μεγάλους δρόμους και πολλά αυτοκίνητα, πολυκοσμία, φασαρία και καυσαέρια. Υπήρχε όμως συγκοινωνία, υπηρεσίες, νοσοκομεία και πανεπιστήμια!

Τα παιδιά του χωριού είχαν μεγαλώσει και έγιναν γονείς με υποχρεώσεις και σκοτούρες! Ήταν τώρα πολίτες της πόλης! Όσο για τα παιδιά τους; Πού καιρός για παιχνίδια; Μαθήματα στο σχολείο, διάβασμα στο σπίτι, δεν είχαν ελεύθερο χρόνο! Ξέρετε εσείς! Και πού να παίξουν άλλωστε;

Στη μεγάλη πόλη δεν υπήρχαν πολλοί ελεύθεροι χώροι για παιχνίδι. Δεν υπήρχαν νερά να πλατσουρίσουν, ρυάκια να ρίξουν τα караβάκια τους. Άσε που τα πάντα γίνονταν **γρήγορα (6γ)!** Τα παιδιά πολλές φορές ξυπνούσαν το πρωί με τις φωνές της μαμάς που τους θύμιζε ότι δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο!

B1. Εσείς πώς ετοιμάζετε για το σχολείο όταν ξυπνάτε το πρωί; Θέλετε να το παίξουμε;

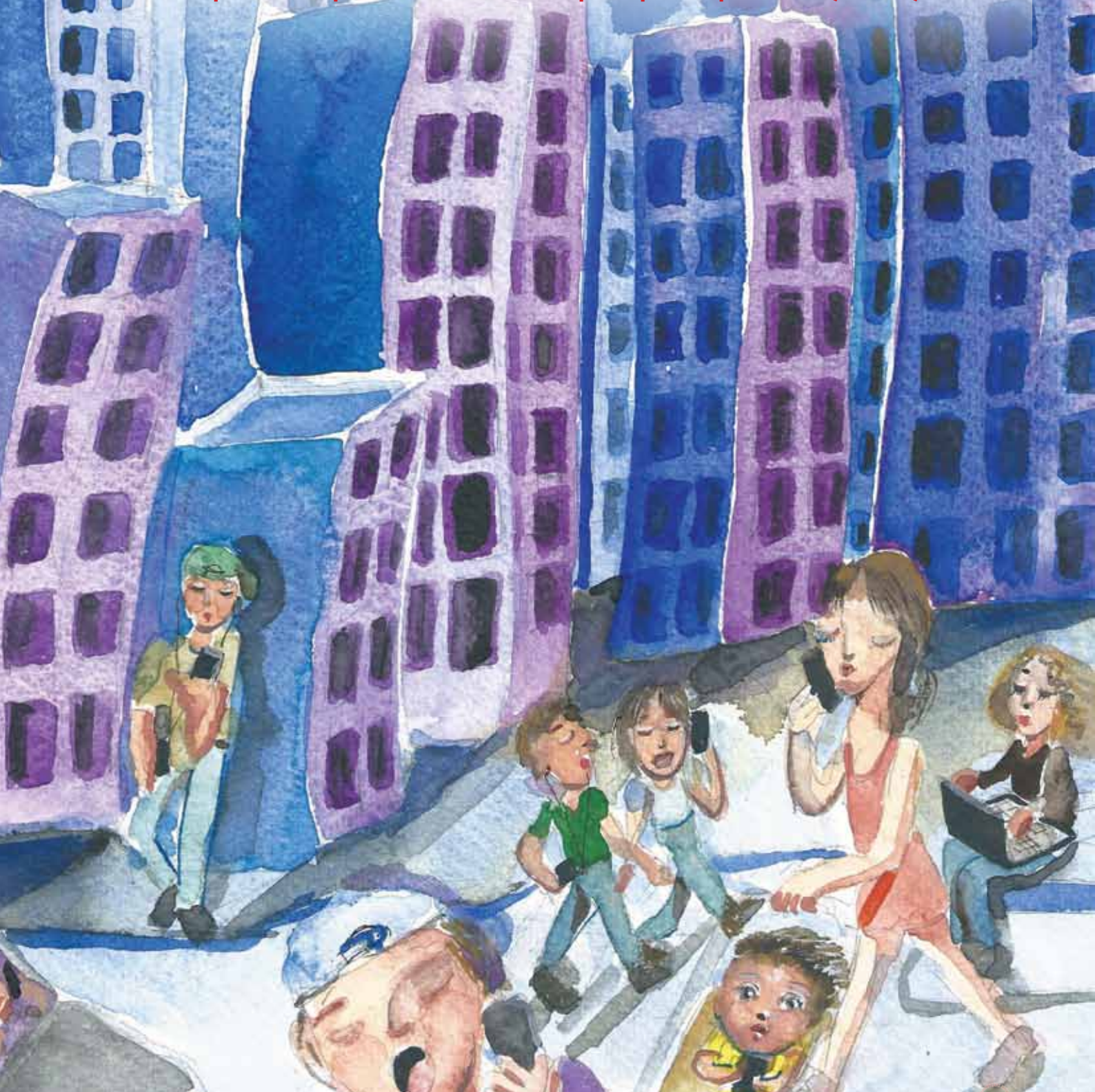
Οι φίλοι μας οι Νεροχωρίτες συνήθισαν με τον καιρό στον καινούριο τρόπο ζωής. Ζούσαν πια σε διαμερίσματα χωρίς αυλές. Είχαν όμως τηλεόραση, υπολογιστή, κινηματογράφο και πολύχρωμα καταστήματα. Πολλές φορές έπρεπε να τρέχουν για να προλάβουν τις δουλειές τους με το κινητό στο χέρι. Καμιά φορά γύριζαν το βλέμμα τους στο λόφο αλλά η σκέψη τους έτρεχε γρήγορα αλλού! Ξέχασαν το Σταθερό και την Αλλαγή. Τα παιδιά δεν μπορούσαν να βγουν έξω μόνα τους. «Μη τυχόν βγείτε από το σπίτι και μην ανοίξετε σε κανένα την πόρτα!» τους έλεγαν οι γονείς! Με όλους αυτούς τους άγνωστους στην πόλη και τα αυτοκίνητα, φοβούνταν! Και **όσο φοβόντουσαν τόσο θύμωνα (3γ)** με όλα αυτά!

B2. Εσείς παιδιά κυκλοφορείτε έξω μόνα σας;

Όσο για τους παλιούς φίλους; Πού καιρός πια για κουβέντα! Ο καθένας στον κόσμο του! Ούτε μια καλημέρα, ούτε ένα γεια, παρά μόνο ένα ψεύτικο, **τυπικό χαμόγελο!** (3α)
«Τί κάνεις; Καλά εσύ; Ας τα λέμε καλά. Τρέξιμο, υποχρεώσεις, χρέη, κρίση. Πάρε κανένα τηλέφωνο!» και άλλα τέτοια! Δεν είχαν πια χρόνο για να βρίσκονται και να τα λένε από κοντά. Όλοι έμοιαζαν βιαστικοί. Αν σηκωνόντουσαν πρωί, θα έβρισκαν να παρκάρουν, αν πήγαιναν πιο γρήγορα θα προλάβαιναν! Πώς έγιναν έτσι τα πράγματα; Λες και μια αόρατη δύναμη τους έσπρωχνε σε μια ζωή που γινόταν όλο και πιο δύσκολη!

B3. Τι γίνεται σε μια πόλη; Θέλετε να γίνουμε άνθρωποι της πόλης;

Και το περίφημο νερό της Νεροχώρας; Άρχισε πια να μη φτάνει για όλους! **Λειψυδρία** (2γ)! Οι κάτοικοι της πόλης στην αρχή νόμιζαν ότι ήταν ατελείωτο και το ξόδευαν ασυλλόγιστα! Γέμιζαν τις πισίνες και τις μπανιέρες, άφηναν ανοιχτές τις βρύσες, πότιζαν συνέχεια τους κήπους και τα γρασίδια. Έτσι όλο και χαμήλωνε σιγά σιγά η στάθμη του νερού στις δεξαμενές της πόλης.

Με τον καιρό, η ΕΥΑΝ (Εταιρεία Ύδρευσης & Αποχέτευσης Νεροχώρας) άρχισε να προειδοποιεί τους πολίτες: «Παρακαλώ κάντε οικονομία στο νερό!» Αλλά αυτοί κοιτούσαν πια μόνο τον εαυτό τους. «Γιατί να κάνω εγώ οικονομία; Ας κάνουν οι άλλοι!» έλεγαν και συνέχιζαν τη σπατάλη στη χρήση του χωρίς να σκέφτονται τι κάνουν! Και το νερό όλο και λιγόστευε!

Έξω από την πόλη οι **γεωργοί** (2στ), ζητούσαν πολύ νερό για να ποτίσουν τα μεγάλα χωράφια τους και να ραντίσουν τη σοδειά τους με φυτοφάρμακα! Πολλά τα στόματα που έπρεπε να τραφούν! Οι **κτηνοτρόφοι** (2στ), το ήθελαν για να ξεδιψάσουν τα ζώα τους που έγιναν πάρα πολλά γιατί οι άνθρωποι ήθελαν να τρώνε όλο και περισσότερο κρέας. Άσε που για να τα ταΐσουν έπρεπε να καλλιεργήσουν και αυτοί πολλά χωράφια για να έχουν ζωοτροφές. Έτσι το νερό όλο και λιγόστευε!

Όταν τα πράγματα δυσκόλεψαν πολύ, άρχισαν να μαλώνουν για το ποιος ξοδεύει το πιο πολύ νερό. Κατηγορούσε ο καθένας τους άλλους για την **υπερκατανάλωση κρέατος** (4ε), για το **γκαζόν** (2η), τις **πισίνες** (2η), τα πλυντήρια αυτοκινήτων!

Φώναζαν θυμωμένοι:

«Το νερό χάνεται από τους σωλήνες! Η Εταιρεία Ύδρευσης κάθεται και τεμπελιάζει!».

«Οι μπαμπάδες ξυρίζονται με ανοιχτή τη βρύση!».

«Οι μαμάδες ξοδεύουν το νερό ασυλλόγιστα!». Και το νερό όλο και λιγόστευε!

Ακόμα και αυτό που τους είχε απομείνει δεν μπορούσαν πια να το χρησιμοποιήσουν.

Ακούστε τι έλεγαν: «Οι αγρότες **ρυπαίνουν τα υπόγεια νερά** (2ζ) και δεν πίνουνται πια!».

«Τα εργοστάσια **ρυπαίνουν τα ποτάμια** (2ζ), τώρα από πού θα πάρουμε νερό;».

«Πώς θα ζήσουμε; Τι κάνει η κυβέρνηση;».

B4. Τι είναι η λειψυδρία; Πού οφείλεται; Εσείς τι λέτε;

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, είχε να βρέξει τρεις ολόκληρους μήνες! **Ανομβρία (2β)!** Ο κόσμος στις γειτονιές ήταν πια ανήσυχος και όλο ρωτούσε: «Μα τι έγινε και δε βρέχει πια όπως παλιά;» «Ποιος θα πρωτοπάρει το λιγοστό νερό;» Στην παλιά πηγή δεν έτρεχε γάργαρα το νερό όπως πριν! Στο σπίτι όλες οι δουλειές γίνονταν με δυσκολία! Το μαγείρεμα, το πλύσιμο, το σφουγγάρισμα... Και η τουαλέτα, πώς να λειτουργήσει χωρίς νερό; Ακόμα και το πόσιμο νερό ήταν δυσεύρετο! Διψασμένοι όλοι κοίταζαν τον ουρανό... όμως τίποτα! Ούτε ένα συννεφάκι! Σταγόνα δεν έπεφτε! Είπαν το νερό νεράκι! Το βράδυ όταν έπεφταν για ύπνο, τι άλλο να ονειρευτούν; Όλα όσα έκαναν κάθε μέρα με το νερό που τόσο καιρό το είχαν και δεν το πρόσεχαν!

B5. Τι όνειρα έβλεπαν άραγε;

Ο κόσμος δεν ήξερε τι να κάνει. Μήπως να κάνουν κατάληψη στη δεξαμενή; Να βγουν στο δρόμο να διαμαρτυρηθούν κάνοντας θόρυβο με τα άδεια δοχεία νερού; Να ρωτήσουν τι συμβαίνει στη Δημόσια Υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για το νερό; Ναι!

Και άρχισαν τα τηλέφωνα διαμαρτυρίας στην ΕΥΑΝ!

Έπαιρναν τηλέφωνο οι νοικοκυρές όλο γκρίνια και παράπονα, έπαιρναν οι επαγγελματίες όλο απειλές, έπαιρναν και οι αγρότες φωνάζοντας με θυμό! Αλλά ο υπάλληλος της υπηρεσίας απαντούσε:

«Δεν ξέρω, περιμένετε, θα δούμε. Πείτε μου τι θέλετε και θα το μεταφέρω στον προϊστάμενο. Κάντε μια αίτηση για να εξετάσουμε το αίτημά σας και βλέπουμε. Δεν είμαι εγώ ο αρμόδιος!»

Τι να κάνει και αυτός; Εκτελούσε εντολές της υπηρεσίας.

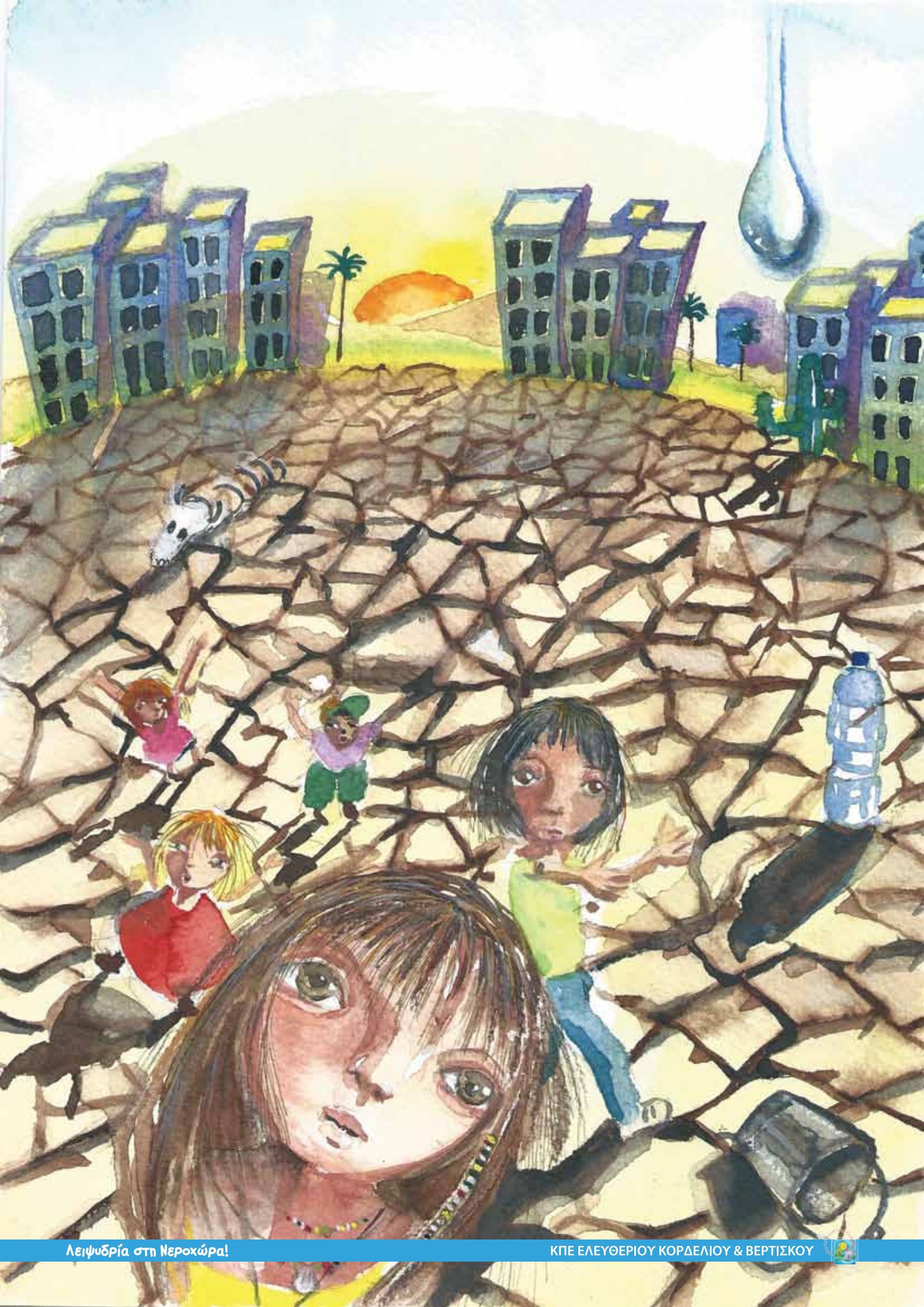
B6. Τι μπορεί να άκουγε ο υπάλληλος; Γιατί απαντούσε έτσι; Θέλετε να πάρουμε τηλέφωνο στην ΕΥΑΝ;

Οι άνθρωποι, απελπισμένοι περίμεναν κάποιος υπεύθυνος που ξέρει από αυτά να τους βρει τη λύση! «Ανοίξτε τις τηλεοράσεις, για να δούμε τις ειδήσεις!»

«Έκτακτο δελτίο ειδήσεων Νεροχώρας! Προσοχή παρακαλώ! Λειψυδρία στη Νεροχώρα! Είμαστε αναγκασμένοι να πάρουμε έκτακτα μέτρα! Οι πολίτες δε θα έχουν πια το δικαίωμα να χρησιμοποιούν ελεύθερα το νερό! Οι γεωργοί δε θα ποτίζουν τα χωράφια τους, οι κτηνοτρόφοι δε θα δίνουν νερό στα ζώα τους! Να μη γίνεται καμιά δουλειά στο σπίτι ή στην πόλη! Από σήμερα, όλοι πρέπει να πίνουν το πόσιμο νερό που μας έμεινε με το δελτίο! Απαγορεύεται αυστηρώς να πίνουμε νερό παραπάνω από τρεις γουλιές τη μέρα, γιατί αλλιώς δε θα φτάσει για όλους!»

B7. Πώς να ένιωθαν άραγε οι άνθρωποι; Είναι αρκετό το νερό ενός ποτηριού για όλους μας; Το δοκιμάζουμε;

Και τότε ξαφνικά άρχισε να ψιχαλίζει! Τα πρόσωπα των ανθρώπων φωτίστηκαν καθώς ένωσαν επάνω τους τις πολύτιμες σταγόνες! «Νερό! Επιτέλους λίγο νερό!» Γέμισαν για λίγο οι **δεξαμενές** (2α) και αμέσως χαρές και πανηγύρια! Καμμία συνεννόηση για το πώς θα το μοιραστούν. Οι κάτοικοι ξεχύθηκαν στο δρόμο με τα **μπιτόνια** (2α) στα χέρια και στριμώνχονταν στη βρύση! Πανικός και πανδαιμόνιο! Κακός χαμός! Σπρωξίματα, φωνές! Σκληρή η μάχη. Ο καθένας ενάντια σε όλους τους άλλους! Ή θα έπαιρνε νερό, ή ...

B8. Θέλετε να κάνουμε πώς μαλώνουμε για λίγο νερό; Πώς νιώσατε;

Τίποτα! Λίγοι μπόρεσαν να πάρουν νερό. Άσε που δε μιλιόντουσαν πια αναμεταξύ τους! Μέσα στην απελπισία τους οι κάτοικοι άρχισαν να μαζεύονται με σκυθρωπά και θυμωμένα πρόσωπα στην πλατεία να δούνε τι φταίει, τι θα κάνουν.... κάτι έπρεπε να γίνει! Αλλιώς θα έπρεπε να φύγουν από δω και να πάνε αλλού σαν **περιβαλλοντικοί μετανάστες** (5στ)! Άρχισαν λοιπόν να φωνάζουν και να διαμαρτύρονται!

«Σταματήστε επιτέλους!» είπε ο Δήμαρχος! «Στη Δημοκρατία μιλάει ένας ένας! Θα μιλήσω πρώτος εγώ! Θα διαμαρτυρηθώ σαν αντιπρόσωπός σας!»

«Εσύ μη μιλάς! Είσαι και εσύ υπεύθυνος! Αλλά πάντα τέτοιος ήσουνα! Έριχνες τις ευθύνες σε άλλους!» Όλοι **φώναζαν** με θυμό και **κανείς δεν άκουγε** (4β) κανέναν!

B9. Πώς είναι να φωνάζουμε όλοι μαζί; Θέλετε να το δοκιμάσουμε;

Θυμάστε το Σταθερό και την Αλλαγή; Χρόνια τώρα παρακολουθούσαν από μακριά τη Νεροχώρα! Και όλο έρχονταν τα κακά μαντάτα! Οι κάτοικοί της δεν μπορούσαν πια να συνεννοηθούν. Η όμορφη νεράιδα της λίμνης δε μπορούσε να κρύψει τη λύπη της. Δεν έπαιρνε πια ευχαρίστηση από τα πρόσωπα των ανθρώπων και μαράζωσε. Και ο Σταθερός, κατσούφης και γκρινιάρης! Πώς φτάσανε οι άνθρωποι ως εδώ; Κάποιο βράδυ αποφάσισε η Αλλαγή να πάρει το δρόμο να κατέβει στην πόλη, να κρυφοκοιτάξει, να ακούσει χωρίς να τη βλέπει κανένας για να καταλάβει τι τους συμβαίνει! Γιατί οι άνθρωποι δε μιλιούνται, γιατί δεν εμπιστεύονται ο ένας τον άλλον και δε φροντίζουν πια για το καλό όλων, **το κοινό καλό;** (5α)

B10. Τι είναι αυτό που μας κάνει καμιά φορά να κοιτάμε μόνο τον εαυτό μας;

Κρυφοκοίταξε από τα παράθυρα και τι να δει; Οι παλιοί φίλοι της, αποκαμωμένοι από το πολύ τρέξιμο και απελπισμένοι από τους καυγάδες, έπεφταν κουρασμένοι το βράδυ **στον καναπέ, χωρίς διάθεση για κουβέντα,** (3δ) και άνοιγαν σιωπηλοί την τηλεόραση ακούγοντας συνέχεια απαισιόδοξες ειδήσεις για το νερό!

Λένε πως όταν οι άνθρωποι ακούν πολλά **άσχημα νέα** (3δ) χάνουν τη διάθεσή τους να κάνουν κάτι για να αλλάξουν τα πράγματα.

Ακούστε: «Δελτίο ειδήσεων Νεροχώρας! Αγαπητοί τηλεθεατές, τα αποτελέσματα των ερευνών είναι πολύ δυσάρεστα. Η λειψυδρία λόγω της **κλιματικής αλλαγής** (5ζ) απειλεί τις πόλεις και τους κάμπους. Οι επιστήμονες προβλέπουν ανυπόφορη ζέστη, λίγες βροχές και φωτιές στα δάση. Στα επόμενα εκατό χρόνια πολλά μέρη θα μοιάζουν με έρημο. Μεγάλες περιοχές της Νεροχώρας ήδη υποφέρουν από ξηρασία. Πολλές λίμνες στέρεψαν. Το **πρόβλημα της υπεράντλησης** (2ε) των υπόγειων νερών είναι πολύ σοβαρό. Οι αγρότες ανοίγουν πολλές τρύπες πολύ βαθιά μέσα στη γη για να βρουν νερό να ποτίσουν τα χωράφια τους! Αλλά και αυτό το νερό δε θα μπορούμε πια να το πιούμε γιατί θα έχει **φυτοφάρμακα και λιπάσματα** (2ζ) λένε οι επιστήμονες. Πολλοί θα αναγκάζονται να πίνουν από αυτό και θα αρρωσταίνουν! Θα πεθάνουν και τα σπάνια πουλιά και ψάρια που ζουν στα νερά. Οι κάτοικοι της Νεροχώρας θα γίνονται ολοένα και περισσότεροι και θα χρειάζονται όλο και περισσότερο καθαρό νερό!

Ο Δήμαρχος δήλωσε: «Κάτι πρέπει να κάνουμε τώρα!»

B11. Εσείς τι νιώθετε όταν ακούτε τέτοια πράγματα;

ΔΕΝ...
ΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟ ΤΕΛΟΣ...
ΜΕ ΕΠΙΑΣΕ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ...

ΛΙΓΗ ΞΕ-
ΚΟΥΡΑΣΗ
ΗΘΕΛΑ...

ΑΣ
ΔΕΝ

ΠΟΥ
ΔΕΝ
ΜΠΟΡΕΙ

ΝΑ ΜΙΑΝ-
ΖΟΥΝ
ΟΙ
ΕΓΩ
ΘΑ ΦΥ-
ΓΩ

ΒΙΑΣΚΟ;

ΔΕΝ
ΜΠΟΡΩ

ΕΧΩ
ΜΠΑΛΚΑΦΕΣ

ΠΟΙΟΣ
ΕΜΑΙ
ΕΓΩ;

ΤΙ
ΠΕΡΙΜΕΝΕΙΣ;

ΔΕΝ ΜΕ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ

ΔΕΝ
ΕΧΩ
ΣΧΕΣΗ ΜΕ
ΤΗΝ ΠΟ-
ΛΙΤΙΚΗ!

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ
ΕΓΩ ΓΙΑ
ΤΕΤΟΙΑ...

ΟΙ
ΑΓΡΟΤΕΣ
ΦΤΑΙΝΕ!

ΔΕΝ
ΓΙΝΕΤΑΙ
ΤΙΠΟΤΑ!

ΕΤΣΙ
ΕΙΝΑΙ Ο
ΑΝΘΡΩΠΟΣ!

ΚΑΙ ΝΑ ΦΟΝΑΞΕΙΣ
ΠΟΙΟΣ ΘΑ

ΕΓΩ

ΠΟΥ ΝΑ ΤΡΕΧΩ
ΤΩΡΑ...

ΑΛΛΑΞΕ ΤΟΝ
ΚΟΣΜΟ;

ΤΑΞΕ ΜΕ ΘΙΜΕ...

Η Αλλαγή τους κοίταξε στα μάτια και διάβασε τις σκέψεις των ανθρώπων όπως παλιά:
«Εγώ θα αλλάξω τον κόσμο; Ποιος είμαι εγώ, και τι μπορώ να κάνω γι όλα αυτά;»
«Δε γίνεται τίποτα, ότι και να κάνω! Οι απλοί άνθρωποι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα!
Και να φωνάξεις ποιος θα σε ακούσει;»
«Τι με νοιάζουν εμένα όλα αυτά; Εγώ μπορώ να φύγω μακριά! Θα κοιτάξω να σώσω την οικογένειά μου!»
«Οι αποφάσεις παίρνονται από άλλους! Εγώ δεν είμαι ειδικός. Ας αποφασίσουν οι ειδικοί!»
«Να ακριβύνει το νερό, να δούμε τότε, θα το ξοδεύουν; Αυτός που έχει χρήματα θα έχει και νερό κύριοι!»
«Οι Νεροχωρίτες δεν μπορούν να συζητήσουν! Φωνάζουν χωρίς να ακούν τι λέει ο άλλος!»
«Από πού να αρχίσεις τώρα; Έχω μπερδευτεί! Με έπιασε απελπισία! Λίγη ξεκούραση ήθελα! Δεν μπορώ άλλο τα προβλήματα!»
«Θα φτιάξω κρυφά μια δεξαμενή με νερό μόνο για μένα γιατί έρχονται δύσκολες μέρες!»
«Βαδίζουμε στην καταστροφή! Ας περιμένουμε το τέλος!»
«Να σηκωθούν να φύγουν μερικοί για να φτάνει το νερό για όλους τους υπόλοιπους!»
«Πού να τρέχω τώρα σε διαδηλώσεις και συγκεντρώσεις! Με αυτά θα ασχολούμαι τώρα;»
Τέτοιες σκέψεις στριφογύριζαν στο μυαλό τους εκείνη τη νύχτα! Η Αλλαγή είδε μόνο απελπισία και ανημποριά στο παγωμένο τους βλέμμα! Βαριές σκέψεις σαν πέτρες καθρεφτίστηκαν στα πρόσωπά τους. Και οι ίδιοι βαρείς και ασήκωτοι πάνω στα μαξιλάρια τους σαν πέτρες!

B12. Ποια είναι η γνώμη σας για αυτά που σκέφτονται οι άνθρωποι;

Μάζεψε λοιπόν όλες τις βαριές και αρνητικές σκέψεις τους, γέμισε με αυτές το σάκο της, και το πρωί πριν ξημερώσει, έφυγε κρυφά προς τον λόφο! Δεν έπρεπε να τη δουν! Έπρεπε να συναντήσει το Σταθερό να του πει τα άσχημα νέα! Οι άνθρωποι έχασαν την πίστη στον εαυτό τους. Είχαν παραιτηθεί! Ένιωθαν ότι τίποτα πια δεν μπορούσε να αλλάξει! Ξέχασαν και τα παλιά τα χρόνια! Κανείς δεν τους θυμόταν πια! Ο Σταθερός που την περίμενε, την είδε να αγκομαχά στην ανηφόρα κουβαλώντας το βαρύ της φορτίο! «Τι κουβαλός εκεί; Φαίνεται ασήκωτος ο σάκος σου!» της είπε. Η Αλλαγή λαχανιασμένη άρχισε να αδειάζει κάτι μεγάλες πέτρες στα πόδια του Σταθερού! «Τι είναι όλες αυτές οι κοτρώνες;» ρώτησε ξανά. «Είναι οι σκέψεις των ανθρώπων!» του είπε, και άρχισε να βγάζει και να βγάζει πέτρες από το τσουβάλι, τόσες που τελειωμό δεν είχαν!

Ο Σταθερός έσκυψε να τις δει καλύτερα. Έγραφαν επάνω τους κάτι γράμματα! Έγραφαν αυτό που ένιωθαν οι άνθρωποι: «Δεν μπορώ!» «Τίποτα δεν αλλάζει!» «Κοίτα τον εαυτό σου!» και άλλα τέτοια! Αφού σκέφτηκε λίγο άρχισε να στοιβάζει τις πέτρες στην όχθη της λίμνης.

«Έχω μια ιδέα!» είπε στην Αλλαγή.

B13. Τι πιστεύετε ότι θα γίνει μετά;

Γ ΜΕΡΟΣ: ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΙΑ!

Την άλλη μέρα μέσα στην απελπισία τους, οι κάτοικοι άρχισαν να μαζεύονται από το πρωί σιωπηλοί στην πλατεία. Καταλάβαιναν ότι όλες αυτές οι σκέψεις που έκανε ο καθένας μόνος του δεν έφερναν κανένα αποτέλεσμα. Άρχισαν δειλά δειλά κάποιιοι να ανακοινώνουν τις σκέψεις τους για το κοινό καλό:

«Να φέρουμε τους ειδικούς! Δε μπορούμε να βρούμε τη λύση μόνοι μας!» είπε κάποιος, «Να έρθουν εδώ να μας πουν τι να κάνουμε!»

«Τι να μας πουν οι **ειδικοί**; (6δ) Εμείς θα λύσουμε το πρόβλημα! Εμείς ξέρουμε τι τραβάμε κάθε μέρα! Ακούγαμε τους ειδικούς για την **ανάπτυξη** (6γ) της Νεροχώρας και την πατήσαμε!»

«Θα γίνουμε εμείς ειδικοί για τη ζωή μας! Μπορούμε να βρούμε μια λύση, αλλά πρέπει όλοι να βοηθήσουν!» είπε κάποιος άλλος και άρχισαν οι προτάσεις:

«**Να μην πίνουμε τόσο νερό!**» (1β) είπε ένας μα κανείς δεν συμφώνησε! (...γιατί;)

«**Να πίνουμε νερό από τη θάλασσα!**» (1ε) είπε κάποιος και όλοι τον κοίταξαν παράξενα! (...γιατί όχι;)

«**Να φύγουμε, να πάμε αλλού να ζήσουμε!**» είπε άλλος. (...γιατί όχι;)

«**Να πάρουμε νερό από τη διπλανή Χώρα!**» (2δ) είπε ένας άλλος. (...γιατί όχι;)

«**Να μην πλυνόμαστε!**» (1β) (...γιατί όχι;)

«**Τόσο νερό** φεύγει στην **αποχέτευση** (1ζ). **Να πίνουμε κι απ' αυτό!**» και όλοι αηδίασαν. (γιατί;)

«**Να στρέψουμε τα διπλανά ποτάμια** (2δ) προς τα εδώ!» (γιατί όχι;)

«**Να σταματήσουν να ποτίζουν τα χωράφια οι αγρότες που ξοδεύουν** (2στ) το πιο πολύ νερό!» (γιατί όχι;)

«**Να τραγουδήσουμε την Περπερούνα** ίσως έτσι να βρέξει! Τι με κοιτάτε; Ήταν μια από τις παραδόσεις που πίστευαν παλιά οι άνθρωποι!» (γιατί όχι;)

«**Να πάμε να διαμαρτυρηθούμε στον Υπουργό!**» είπε ένας άλλος.

«**Ναι! Να πάμε! Έχουμε δικαίωμα να έχουμε νερό...** (4στ). Κανείς δεν μπορεί να μας το στερήσει!»

«**Ποιοι συμφωνούν;**» Όλοι σχεδόν σήκωσαν τα χέρια!

«**Ωραία λοιπόν, ζητούνται εθελοντές**, (6στ) ποιοι θα φτιάξουν τα πανό;»

Μια και δυο, έφτιαξαν τα πανό τους και βγήκαν στο δρόμο να διαμαρτυρηθούν!

Γ1. Τι συνθήματα έλεγαν; Θέλετε να γίνουμε διαδηλωτές;

Ο Υπουργός όμως δεν ήξερε να απαντήσει στις ερωτήσεις τους, και όλο έλεγε:

«**Καλή η ερώτηση σου αλλά δεν ξέρω την απάντηση!**» «Ξέρω μόνο ότι **ξοδεύαμε ασυλλόγιστα το νερό** (2η) και ότι οι δεξαμενές μας είναι άδειες!»

«**Δεν μπορεί κανείς να μας δώσει τη λύση, εμείς πρέπει να τη βρούμε μόνοι μας!**» είπε κάποιος. «**Να σκεφτούμε και να μιλήσουμε** (5δ) για το πώς φτάσαμε ως εδώ!»

Αφού είδαν και απόειδαν, κάθισαν να βρουν ποιος ξοδεύει το πιο πολύ νερό!

Μήπως οι αγρότες για να ποτίσουν τα χωράφια τους;
Μήπως οι άνθρωποι που αφήνουν τη **βρύση ανοιχτή**; (2α)
Μήπως οι μπαμπάδες όταν ξυρίζονται;
Μήπως αυτοί που ποτίζουν το γκαζόν;
Μήπως φταίνε αυτοί που τρώνε πολύ κρέας;
Μήπως αυτοί που γεμίζουν τις πισίνες;
Μήπως εμείς;

Γ2. Θέλετε παιδιά να εξετάσουμε το ζήτημα συστημικά, (5γ) δηλαδή από όλες του τις πλευρές; Πόσο νερό ξοδεύει ο καθένας και γιατί; Λέτε εσείς και εγώ θα γράφω!

Ήρθαν και άλλοι διαβασμένοι και μιλούσαν για **το φαινόμενο του θερμοκηπίου** (5η) και την κλιματική αλλαγή που προκαλεί ανομβρία στον τόπο τους ενώ αλλού πλημμυρίζουν από την πολλή και δυνατή βροχή!

Άλλοι έλεγαν: «Φταίει η αστυφιλία! Μαζευτήκαμε τόσο πολλοί άνθρωποι στην πόλη, ποιος θα πρωτοπιεί;»

«Αφήνουμε το νερό και **χάνεται από τους σωλήνες!**» (2α)

Ήρθαν και οι γεροντότεροι που ήξεραν πώς ήταν η ζωή παλιά και λέγανε: «**Ο τρόπος της ζωής μας** (4α) φταίει! Η μανία μας για **κατανάλωση!** (4ε) Το ότι σκεφτόμαστε μόνο τον εαυτό μας!»

«Ναι, αλλά δε φταίμε μόνο εμείς!» είπαν οι νεότεροι. «Έχουν ευθύνη και οι **θεσμοί** (6δ), αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις! Τι έκαναν τόσο καιρό;» Στο τέλος είπε κάποιος: «Όλα θα λειτουργήσουν ρολόι αν αναλάβει ένας έμπορος το νερό! Να γίνει μια ιδιωτική εταιρία που να κάνει το κουμάντο και να μοιράζει το νερό! Αλλιώς δε βάζουμε μυαλό!»

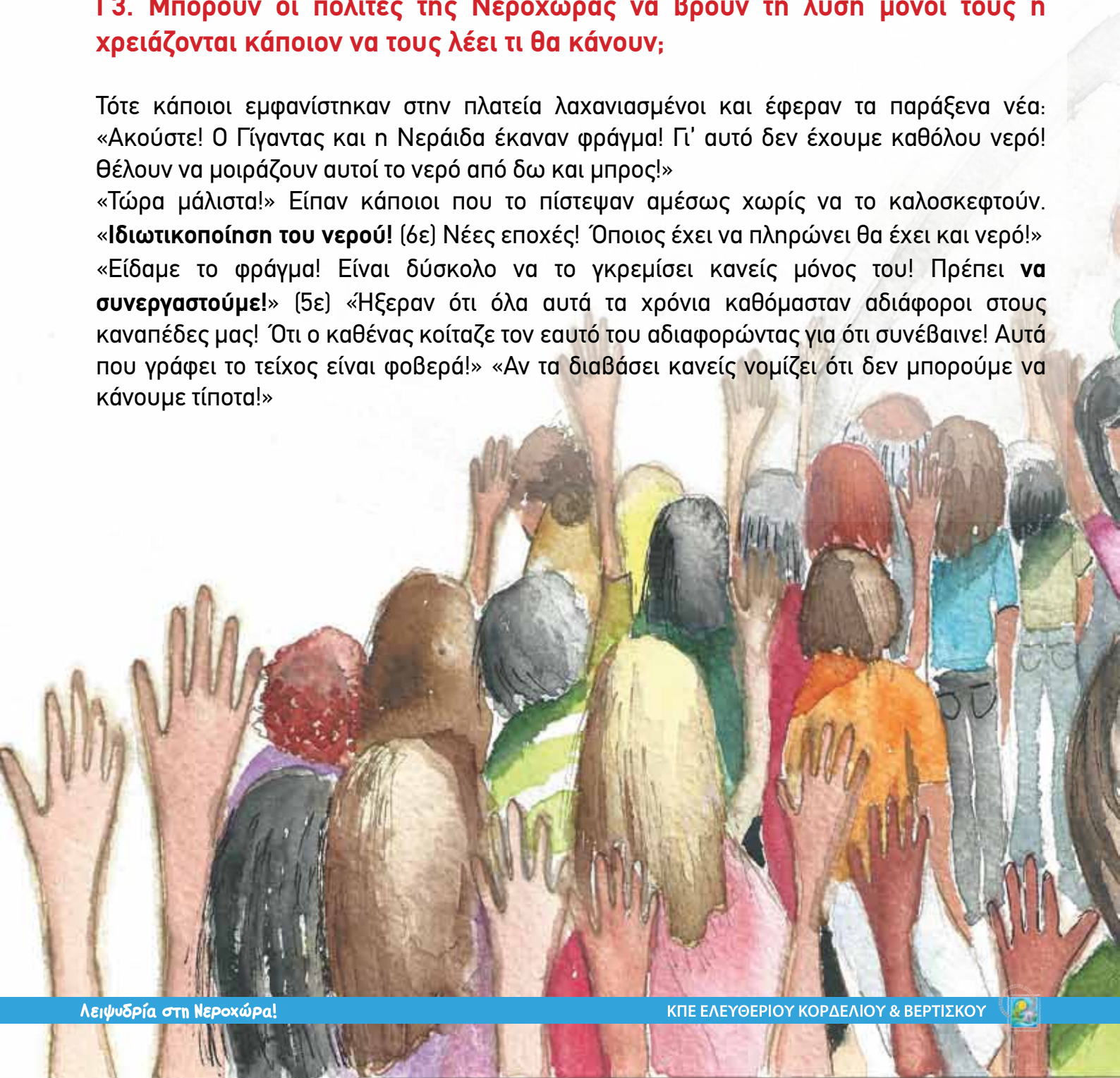
Γ3. Μπορούν οι πολίτες της Νεροχώρας να βρουν τη λύση μόνοι τους ή χρειάζονται κάποιον να τους λέει τι θα κάνουν;

Τότε κάποιοι εμφανίστηκαν στην πλατεία λαχανιασμένοι και έφεραν τα παράξενα νέα: «Ακούστε! Ο Γίγαντας και η Νεράιδα έκαναν φράγμα! Γι' αυτό δεν έχουμε καθόλου νερό! Θέλουν να μοιράζουν αυτοί το νερό από δω και μπρος!»

«Τώρα μάλιστα!» Είπαν κάποιοι που το πίστεψαν αμέσως χωρίς να το καλοσκεφτούν.

«**Ιδιωτικοποίηση του νερού!** (6ε) Νέες εποχές! Όποιος έχει να πληρώνει θα έχει και νερό!»

«Είδαμε το φράγμα! Είναι δύσκολο να το γκρεμίσει κανείς μόνος του! Πρέπει να **συνεργαστούμε!**» (5ε) «Ήξεραν ότι όλα αυτά τα χρόνια καθόμασταν αδιάφοροι στους καναπέδες μας! Ότι ο καθένας κοίταζε τον εαυτό του αδιαφορώντας για ότι συνέβαινε! Αυτά που γράφει το τείχος είναι φοβερά!» «Αν τα διαβάσει κανείς νομίζει ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα!»

Οι νέοι ανήσυχτοι άρχισαν τις ερωτήσεις: «Όταν οι άνθρωποι έχουν χάσει την εμπιστοσύνη μεταξύ τους μπορούνε άραγε να συνεννοηθούν και να μοιραστούν δίκαια τα δημόσια αγαθά όπως το νερό;» «Εσείς οι μεγαλύτεροι πώς είναι δυνατόν να δημιουργείτε τέτοιο πρόβλημα στα παιδιά σας;» «Μπορούμε επιτέλους να λειτουργήσουμε αειφορικά;»

«Τι σημαίνει αυτό;» ρώτησαν κάποιοι. Σημαίνει: «Να φροντίσουμε ώστε να έχουν νερό και οι επόμενες γενιές!» «Να μη ξεχνάμε τι είναι σημαντικό για μας και με **κριτική σκέψη** (5δ), να αποφασίζουμε δημοκρατικά και να αλλάζουμε τον εαυτό μας και τα πράγματα γύρω μας!» (6β) «Θα τα καταφέρουμε να συνεννοηθούμε για να βρούμε μια λύση;»

«Ας ψηφίσουμε πρώτα αυτό συμπολίτες: Είναι δημόσιο ή ιδιωτικό αγαθό το νερό;»

Γ4. Εσείς τι λέτε; Είναι δημόσιο ή ιδιωτικό αγαθό το νερό και γιατί; Ας ψηφίσουμε!

«Να πάμε να παραπονεθούμε στην Αλλαγή, ίσως μας ακούσει!» «Να πάμε να διαμαρτυρηθούμε στο Σταθερό!» «Ναι!» Φώναξαν όλοι!

Ξεσηκώθηκαν, οργανώθηκαν και ξεκίνησαν για την κορυφή του λόφου φωνάζοντας! Όταν έφτασαν σταμάτησαν μια στιγμή έξω από το τείχος. Ένοιωθαν παράξενα υπερήφανοι φωνάζοντας όλοι μαζί για το δίκιο τους. Ανέβαιναν **πιασμένοι χέρι χέρι** (3ε) έχοντας μια αίσθηση νοσταλγίας για τον τόπο αυτό, που είχαν να τον επισκεφτούν χρόνια.

«Ανοίξτε το φράγμα να περάσει το νερό τώρα!» ακούστηκε μια αγριεμένη φωνή.

«Να μιλάτε καλύτερα! Τι τρόπος είναι αυτός;» είπε θυμωμένος ο γίγαντας!

«Κι εγώ που τους περίμενα τόσο καιρό!» μονολογούσε ο Σταθερός με την απορία ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του. Γύρισε και κοίταξε την Αλλαγή. Έφτιαξαν το φράγμα γιατί πίστευαν ότι έτσι οι άνθρωποι θα ξανανέβαιναν στο λόφο! Και τώρα...

Γ5. Τι λάθος κάνουν οι διαδηλωτές; Τι λάθος κάνει ο Σταθερός; Πώς έπρεπε να γίνουν τα πράγματα;

Με μάτια φλογισμένα, στέκονταν όλοι απέναντι στο τείχος, έτοιμοι για όλα! Κάτι πρέπει να κάνουμε τώρα αλλιώς θα πεθάνουμε!» είπε κάποιος. «Να γκρεμίσουμε το τείχος!» «Ναι!» «Εμπρός! Είναι η μόνη λύση! Για τη Νεροχώρα!». Οι φωνές δυνάμωναν όσο και αν αυτά που έγραφαν πάνω τους οι πέτρες τους φόβιζαν. Αλλά δεν ήθελαν πια να είναι φοβισμένοι! Υπεράσπιζαν τον εαυτό τους, τα παιδιά τους, το σπίτι τους, την πόλη τους. Ένοιωθαν πια **ενεργοί πολίτες** (6β), αληθινοί πατριώτες! Είχαν την κατάσταση στα χέρια τους!

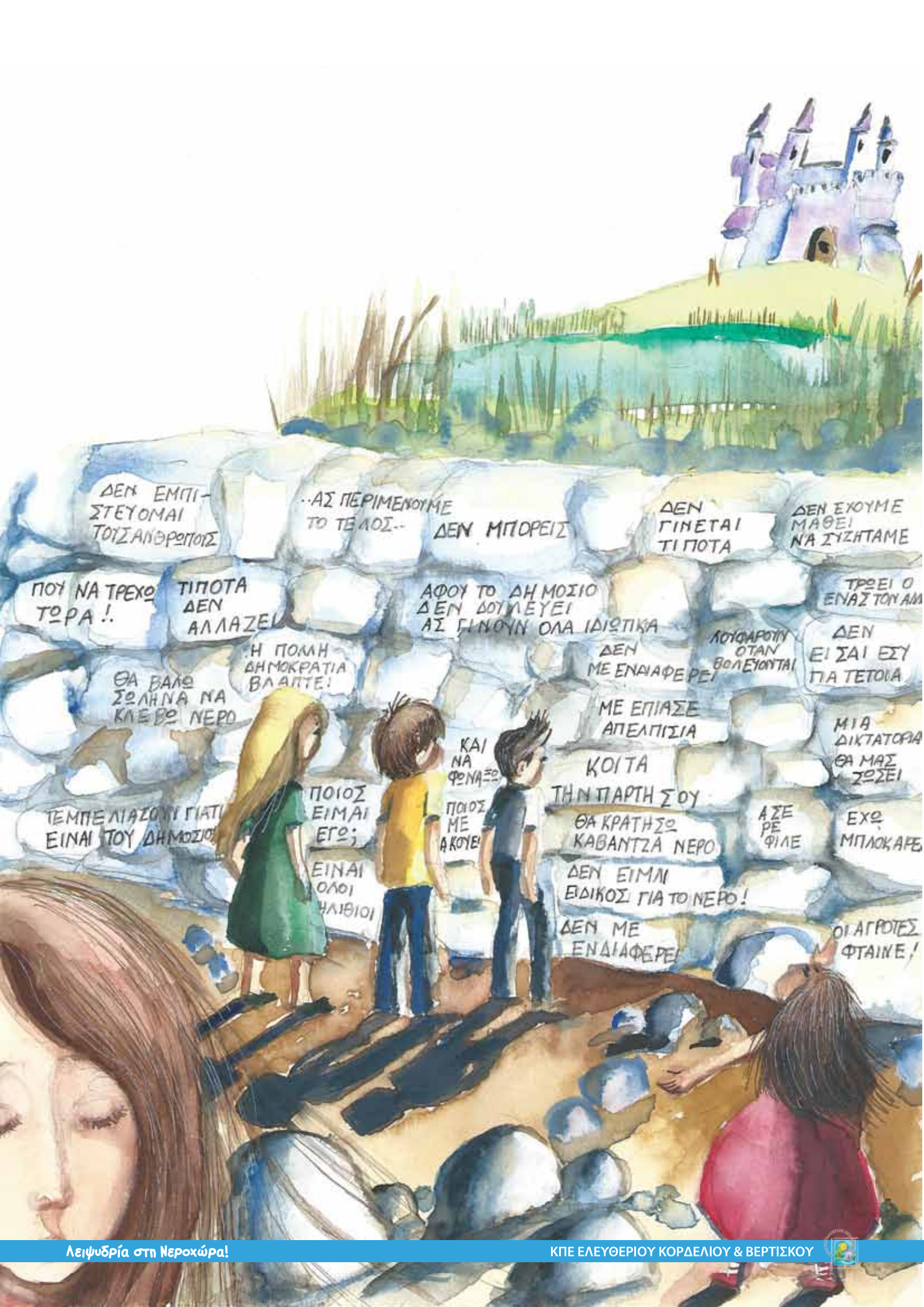
Ο τόπος γύρω γέμισε με κάμερες της **τηλεόρασης** (6ζ) που κατέγραφαν το τι γινόταν.

Ένα τέτοιο γεγονός σίγουρα θα είχε μεγάλη **ακροαματικότητα!** (6ζ)

«Ρίξτε το φράγμα να περάσει το νερό τώρα!» Φώναζαν πια όλοι έτοιμοι για καυγά.

«Δεν το γκρεμίζω!» Ακούστηκε η φωνή του Σταθερού από την άλλη μεριά.

«Κάτω το τείχος! Με το ένα, με το δύο, με το τρία! Εμπρός, αέρα αδέλφια!» Παίρνουν φόρα όλοι και ορμάνε πάνω στις πέτρες: «Δεν μπορώ να κάνω τίποτα; Να που μπορώ!» «Τίποτα δεν αλλάζει; Να που αλλάζει!» και με τα χέρια τις πετούν μακριά! «Να κοιτάω μόνο τον εαυτό μου; Παίρνω δύναμη από τους άλλους! Πάνω του παιδιά!»

Και βάζουν όλοι πλάτη για να το σπρώξουν και να το ρίξουν! Στο τέλος το γκρέμισαν όλο, σκορπίζοντάς το εδώ και εκεί! Το λίγο νερό που υπήρχε στη λίμνη άρχισε να κυλάει ξανά! «Μπράβο συμπολίτες! Ζήτω η Νεροχώρα!» Μπροστά στο πλήθος που ζητωκραύγαζε, ένιωθαν νικητές, αληθινοί άνθρωποι, ήρωες που **έχουν τη δύναμη να αλλάξουν τα πράγματα όταν το θέλουν!** (3στ)

Γ6. Θέλετε να κτίσουμε το φράγμα; Τι νιώθετε όταν το κοιτάτε; Μπορούμε να το γκρεμίσουμε;

Αλλά τι να δουν! Πίσω από το γκρεμισμένο τείχος η Αλλαγή και ο Σταθερός έστεκαν με το στόμα ανοιχτό! «Δε θέλαμε να μείνουμε μόνοι!» είπαν. «Χτίσαμε το φράγμα με τις πέτρες που έφερε η Αλλαγή όταν διάβασε τις σκέψεις σας. Για να έρχεστε στον λόφο αφού μόνο εδώ θα είχε νερό. Έτσι θα σας βλέπαμε ξανά! Πιστεύαμε ότι τα παιδιά θα έρχονταν και πάλι για να παίζουν στην πισίνα που φτιάξαμε. Αυτό που κάναμε ήταν λάθος! Αλλά και ο δικός σας τρόπος ήταν τόσο άσχημος! Δε μας ρωτήσατε γιατί φράξαμε το ρέμα. Ήμασταν απελπισμένοι! Δεν ξέραμε τι να κάνουμε για να ξανακερδίσουμε την παρέα σας! Φοβόμασταν ότι μας ξεχάσατε!» «Όσο φοβόμασταν τόσο θυμώναμε!» είπε η Αλλαγή. Μια βαθιά, γεμάτη νόημα, σιωπή έπεσε παντού! Τότε κάποιοι θυμήθηκαν κάτι από τα παλιά και άρχισαν... να βγάζουν από τον κόρφο τους κάτι ξεχασμένα χαρτάκια με τις αξίες τους, με αυτά που ήταν τα πιο σημαντικά για τη ζωή τους.

Γ7. Τι είναι για μας το πιο σημαντικό; Θέλετε να διαβάσουμε αυτά που γράψαμε στα χαρτάκια;

Και τότε κατάλαβαν! Είχαν καιρό να ανεβούν στην κορφή του λόφου. Παλιά πλατσούριζαν στα νερά της λίμνης, χαίρονταν τη ζωή και τη φιλία τους! Τώρα είχαν όλοι τις δουλειές τους. Πού καιρός για παιχνίδια; Τα πιο σημαντικά πράγματα, τα αγαπημένα πρόσωπα, μια κουβέντα, ένα χαμόγελο, ο ελεύθερος χρόνος, το νερό που τρέχει, μια ενδιαφέρουσα λεπτομέρεια στο δρόμο, δεν πουλιούνται ούτε αγοράζονται, είναι δίπλα μας και περιμένουν να τα προσέξουμε! Τότε **έδιναν σημασία στο τι είναι ο καθένας και η καθημιά και όχι στο τι έχει αγοράσει**, (4δ) και πόσα μπορεί να ξοδέψει! Άρχισαν πια να καταλαβαίνουν τι ένιωθαν ο Σταθερός και η Αλλαγή!

«Εμείς θέλαμε να παίζουμε μαζί σας αλλά δεν ξέραμε πού να σας βρούμε!» είπαν τα παιδιά της Νεροχώρας. «Μόνο κάτι αφηγήσεις της γιαγιάς... κάτι έλεγαν για τις ευτυχισμένες μέρες... αλλά στο ιντερνέτ τίποτα! Δεν υπάρχουντε!»

«**Με τον καλό τον τρόπο και την αποδοχή αλλάζει ο άνθρωπος** (3ζ) και μαλακώνει η ψυχή του και όχι με τη βία και το θυμό!» είπαν τα παιδιά, που το ήξεραν αυτό καλά από τις ιστορίες που είχαν ακούσει! Οι διαδηλωτές έστεκαν τώρα με το κεφάλι κάτω. Ο τρόπος τους ήταν λάθος! Τι τους θύμισαν τα παιδιά! Μαλάκωσαν οι καρδιές τους! Καινούριες σκέψεις φώτισαν τα πρόσωπά τους! Πέταξε από τη χαρά της η Αλλαγή που είδε τους ανθρώπους να χαμογελούν ξανά και ο Σταθερός, με ένα φύσημα, έσπρωξε τα σύννεφα που μαζεύτηκαν από πάνω τους έτοιμα για νεροποντή!

Αυτό και μόνο τους έφτιαξε το κέφι και ξεκίνησαν τα γέλια και τα πειράγματα για όλα αυτά που είχαν συμβεί, όπως παλιά! Στο τέλος κάθισαν όλοι να βγουν μια φωτογραφία για να θυμούνται τι έγινε! Πάνω στην ώρα, άρχισε να βρέχει, και τα μουσκεμένα πρόσωπα των φίλων μας έλαμπαν από χαρά καθώς οι στάλες της βροχής έπεφταν πάνω τους.

Γ8. Θέλετε να βγούμε μια φωτογραφία;

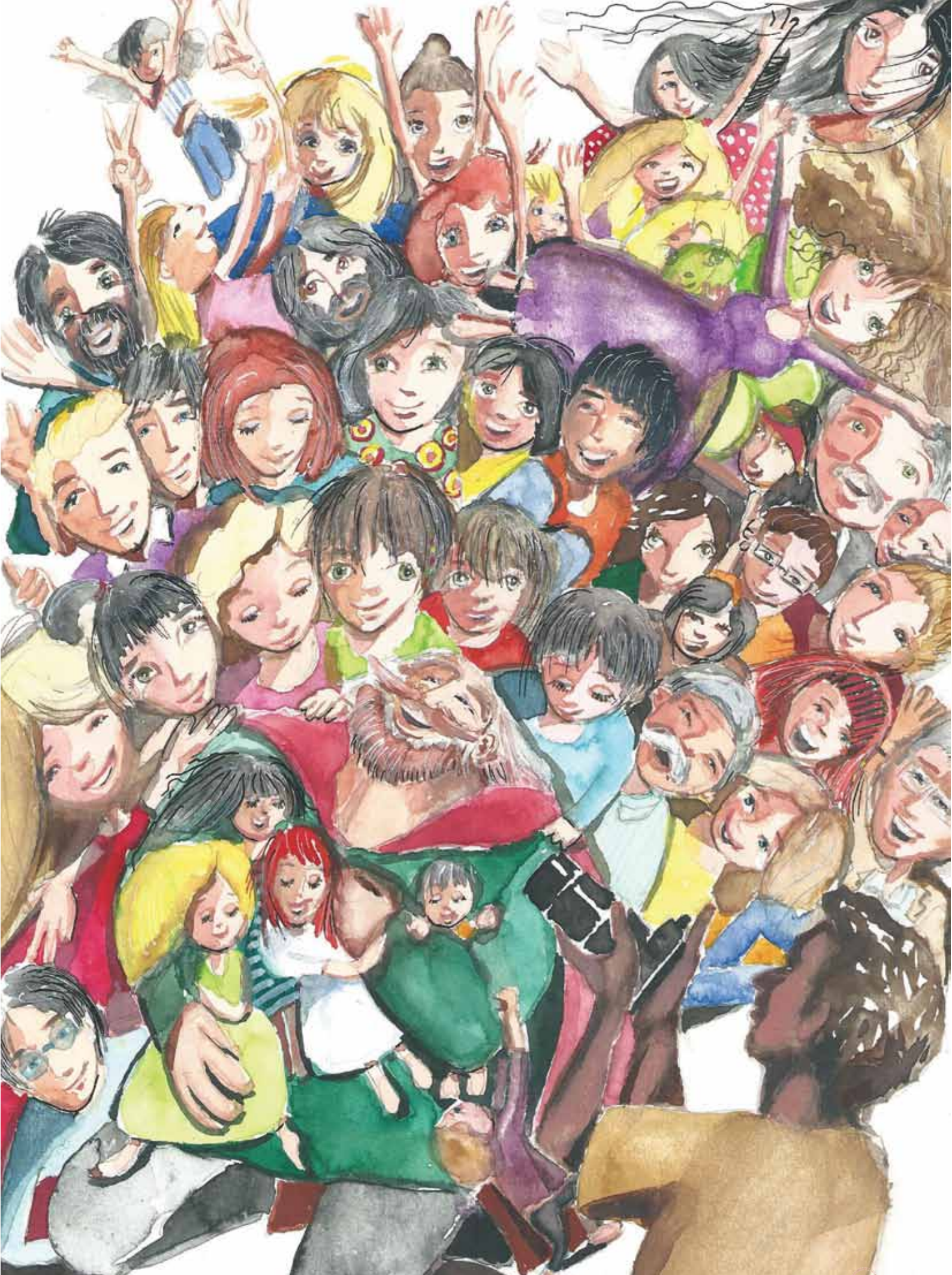
Όταν τελείωσαν όλα αυτά, άρχισαν όλοι να κατεβαίνουν σιγά σιγά πλάι στο ποταμάκι. Κοίταζαν τα караβάκια των παιδιών και κουβέντιαζαν ήσυχα κι απλά. Η σκέψη τους κυλούσε σαν το ρυάκι. Σκέφτονταν τρόπους για το τι θα μπορούσαν να κάνουν για το νερό, που τώρα έρεε άφθονο, αλλά όχι για πάντα! Πώς θα ήταν η ζωή τους από δω και μπρός; Πώς θα συζητούσαν μεταξύ τους; Πώς θα μοίραζε δίκαια το νερό η EYAN; Τι θα έκαναν στο σπίτι τους για να μην το ξοδεύουν; Τι θα έλεγαν σε όσους δεν ήξεραν;

Από δω και μπρος αν νοιάζονται για τα αγαπημένα πρόσωπα και τις ομορφιές της ζωής πρέπει να φροντίζουν και για το νερό. Και αν διαφωνούν στη μοιρασιά του πρέπει να συζητούν και να αποφασίζουν σα φίλοι και συνεργάτες για το κοινό καλό. Θα είναι όμως η φιλία τους πιο δυνατή από τα μαλώματα; Θα είχαν χρόνο να τα λένε και να ακούν ο ένας τον άλλο;

Και θαρρείς πως μέχρι να φτάσουν στα σπίτια τους είχαν πάρει τις αποφάσεις τους. Το μέλλον ήταν στα χέρια τους! Η Αλλαγή που κρυφοκοίταζε, έβλεπε τώρα καθαρά στα πρόσωπά τους την αλλαγή! Και πήγε πίσω να συναντήσει τον Σταθερό κρατώντας μια μεγάλη λαμπερή σταγόνα νερό!

Γ9. Τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για να έχουμε νερό για πάντα;

...στη Χρύσα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΙΔΡΥΜΑ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ

ISBN: 978-960-99174-6-9